

Paraisten asemakaavan luontoselvitys 2024

Betonikuja, Valoniementie, Lehtiniemenranta, Kestikievarinkuja

MKN Maisemapalvelut
ProAgria Länsi-Suomi

Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 Pori
Vahdontie 91, 20320 Turku
Y-tunnus 0142363-8

Sisällys

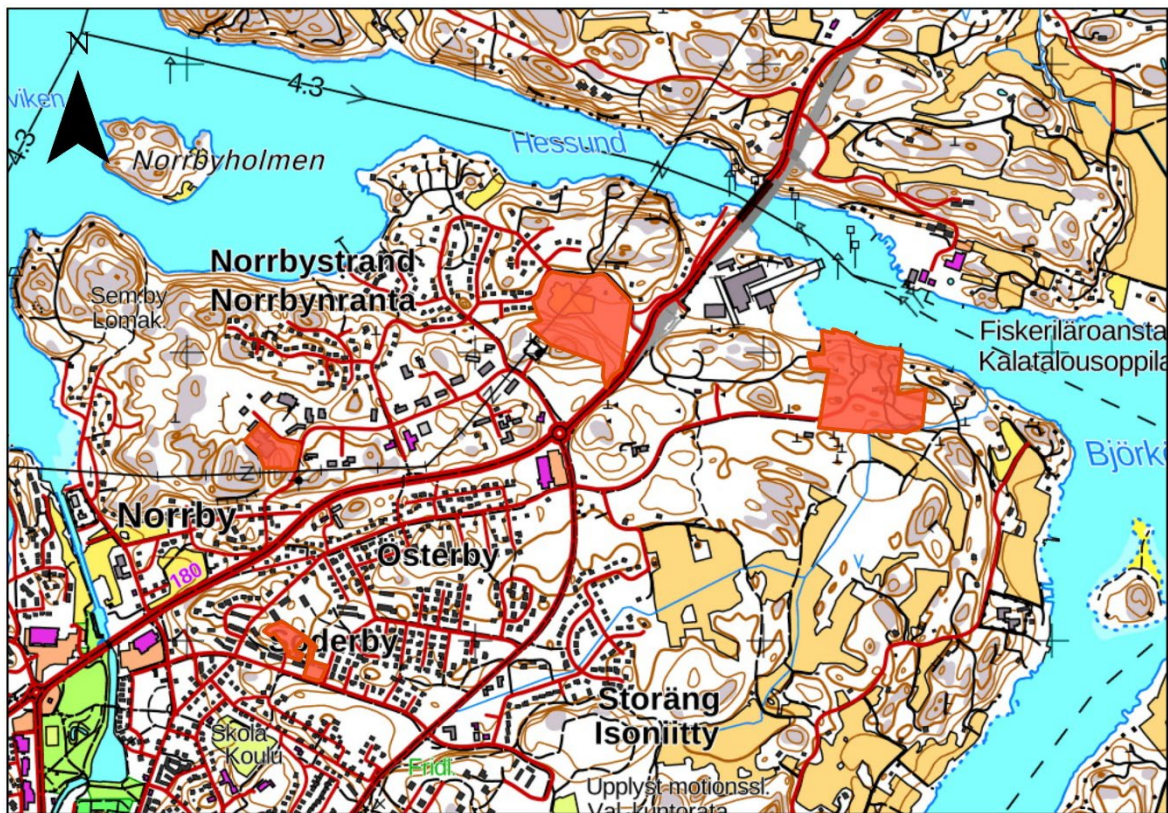
1 Johdanto	3
2 Luontoselvityksen toteutus, menetelmät ja epävarmuustekijät.....	3
3 Tulokset	5
3.1 Selvitysalueen yleiskuvaus	5
3.1 Betonikuja	7
3.2 Valonientie.....	9
3.3 Lehtiniemenranta.....	13
3.4 Kestikievarinkuja	18
5 Yhteenveto ja suositukset	21
Lähteet	22

Kannen kuva: Selvitysalueilla kasvaa rauhoitettuja kasvilajeja, kuten kansikuvan valkolehdokki.

1 Johdanto

Luontoselvitys on laadittu Paraisten kunnan asemakaavamuutoksia varten. Selvitystyön on tilannut Paraisten kaupunki. Asemakaavamuutoksia laaditaan Paraisten taajama-alueelle. Tämä selvitys kattaa Betonikujan, Valoniementien, Kestikievarinkujan ja Lehtiniemenrannan muutoskohteet Paraisten keskustassa. Kaavoitettavien alueiden pinta-alat ovat yhteensä noin 22 ha. Luontoselvityksen rajaukset on esitetty kuvassa alla (Kuva 1).

Luontoselvityksessä kuvataan alueen luonnon yleispiirteet, arvokkaat luontokohteet ja lajisto sekä annetaan suositukset luontoarvojen huomioimiseksi kaavoituksessa. Luontoselvityksen maastokäynnit on tehty 29.5. ja 12.6.2024. Luontoselvityksen ovat laatineet ProAgria Länsi-Suomen maisema-asiantuntijat Katri Eriksson ja Milla Nikko.

Kuva 1. Luontoselvitysalueet sijaitsevat Paraisten taajamassa. Alueet on rajattu punaisella värillä.

2 Luontoselvityksen toteutus, menetelmät ja epävarmuustekijät

Luontoselvityksessä selvitettiin alueiden luontotyytit ja kasvillisuus. Lisäksi alueilta selvitettiin luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyytit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain suojelemat pienvesikohteet, uhanalaiset luontotyytit ja uhanalaisten putkilokasvien esiintymät sekä mahdollinen muu uhanalainen lajisto, joka tarvitsisi lisäselvityksiä.

Luontoselvitys tehtiin Sykkeen Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan ohjeistuksen mukaisesti. Selvitys aloitettiin taustatietojen keräämisellä sekä karttatarkastelulla. Raportin pohjakarttina käytettiin Maanmittauslaitoksen avointa kartta-

aineistoa. Selvitystyön yhteydessä tarkasteltiin Maanmittauslaitoksen historiallisia ilmakuvia, Varsinais-Suomen Maakuntamuseon maisemahistoriakarttoja sekä Paraisten kaavakarttoja. Työssä hyödynnettiin myös olemassa olevia luontoselvityksiä sekä -inventointitietoja Paraisten alueelta. Kattavia luontoselvityksiä ei ole tämän luontoselvityksen kohteille aiemmin tehty. Mahdollisia havaintoja kohteen ja sen lähialueen huomionarvoisista lajeista tutkittiin Laji.fi -tietokannasta.

Luontoselvityksen maastokäynnit tehtiin 29.5.2024 ja 12.6.2024. Alueet kierrettiin kattavasti ja keskityttiin luonnonvaraiseen kasvillisuuteen ja alueisiin. Kulttuurivaikutteiset ja luontoarvoiltaan heikommat kohteet jäivät vähemmälle huomiolle. Maastokäynneillä kohteista ja kasvillisuudesta otettiin valokuvia ja tehtiin kartalle alustavat luontotyyppirajaukset. Samoin huomionarvoiset kasvilajit merkattiin kartalle GPS-laitteen avulla. Arvioitiin myös luontotyyppien edustavuutta ja erityispiirteitä sekä soveltuvuutta eliöstölle, erityisesti direktiivilajeille.

Maastokäyntipäivinä oli aurinkoinen ilma. Kuivan ja lämpimän loppukevään vuoksi toukokuun maastokäynnillä kallioiset alueet olivat kärsineet kuivuudesta, tämän vuoksi kallioalueet kierrettiin vielä uudestaan kesäkuun maastokäynnillä. Selvitysalueet pyrittiin käymään systemaattisesti läpi. On kuitenkin mahdollista, että jokin pienialainen kohde on jäänyt kartoituksessa huomaamatta.

Kuvioiden arvottaminen

Kuviot on arvotettu kolmiportaisella arvoluokituksella, joka perustuu Sykkeen Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan arvoluokitukseen.

1 Tärkeät ja säilytettävät kohteet. Sisältää lainsäädännöllä turvatut ja erityisen tärkeät kohteet. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii rajoituksia maankäyttöön.

2 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella voi olla yksittäisiä huomionarvoisia ja pienipiirteisiä luonnonarvoja. Tässä on huomioitu myös koko maassa rauhoitettujen kasvilajien (LSA 2023/1066, liite 3) merkittävät ja elinvoimaiset esiintymät. Luonnonarvojen säilyttäminen voi vaatia joitakin rajoituksia maankäyttöön.

3 Ei luontoarvoja tai tavanomaista luontoa. Ei rajoituksia alueen käyttöön.

Kuva 2. Selvitysalueella on asukkaiden käytössä olevia metsä- ja niittypolkuja.

3 Tulokset

3.1 Selvitysalueen yleiskuvaus

Paraisten kallioperä on pääosin mikrokliinigraniittia. Keskellä Paraisten keskustaa on pitkänomainen amfiboliitti-kiillegneissimuodostuma, jossa esiintyy kiteistä kalkkikiveä. Kalkkikivi antaa oman leimansa Paraisten kasvillisuudelle, jossa kasvaa runsaasti kalkkinsuosijakasvillisuutta. Kalkkikiveä enemmän alueen kasvillisuuteen vaikuttaa kuitenkin kalkkilaskeumat, jota aiheuttaa alueen kalkkikaivokset. Maaperä Paraisten alueella on kallioalueiden väliin kerääntynyttä savikkoa, jossa esiintyy jonkin verran hiekkamoreenia.

Paraisten maisemakuvassa tyypillistä on meri, joka ympäröi Paraisten saarta. Karttapalvelu Velmun mukaan Paraisten keskustan läheisillä merialueilla ei ole havaintoja uhanalaisista kasvi- tai eläinlajeista.

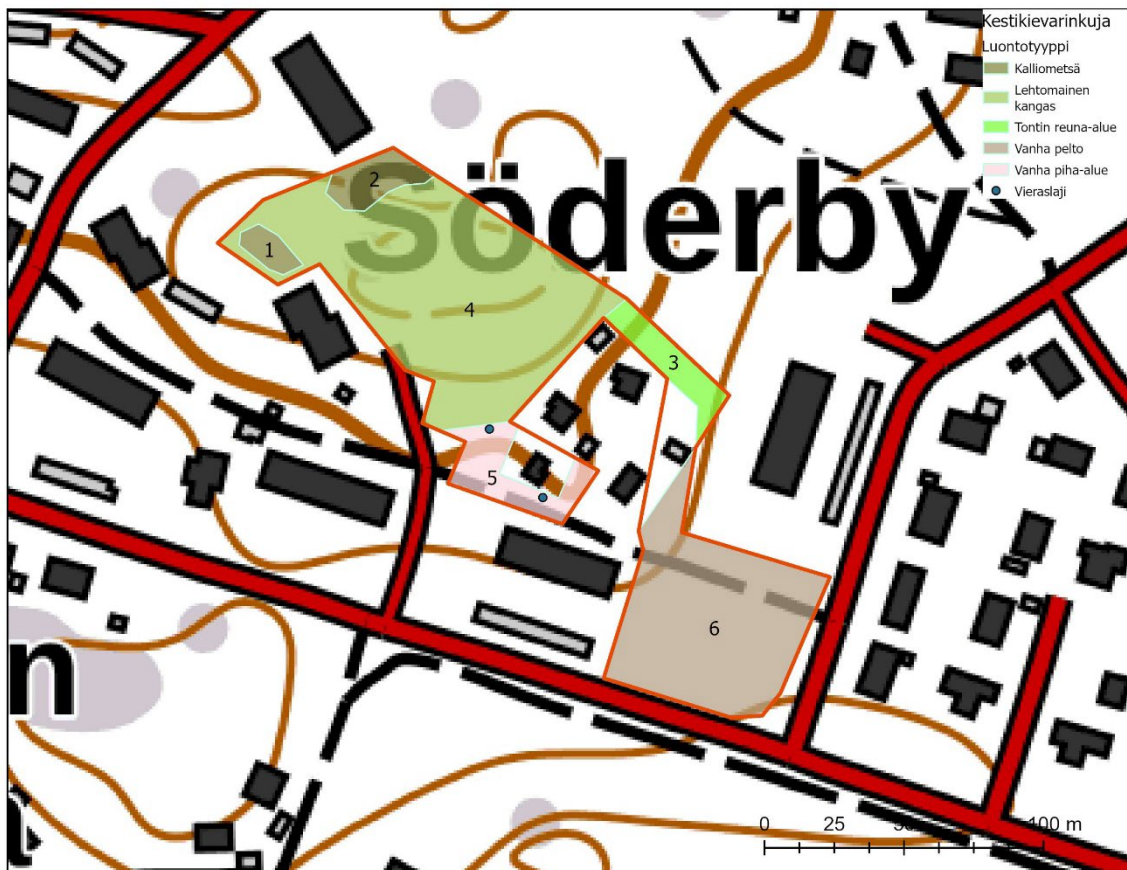
Parainen kuuluu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen, jonka muodostavat eteläisimmät rannikkoseudut sekä eteläinen saaristo. Kalkkipitoisen maan vuoksi Paraisilla esiintyy tavallista enemmän vaateliaita, kalkista riippuvaisia sammal-, jäkälä- ja sienilajeja sekä erilaisia kämmeköitä.

Historiallisten maisemakarttojen ja vanhojen ilmakuvien perusteella inventointialueilla ei ole sijainnut hoidettuja perinnebiotooppeja. Alueet ovat olleet pääsääntöisesti metsäalueita, joissa on ollut paikoitellen peltoviljelyä vielä 1950-luvulla. Betonikuja, Valoniementie ja Lehtiniemenranta ovat kallioisia alueita, joiden kasvillisuudessa erottuu selkeästi Paraisille ominaiset kalkkinsuosijakasvit. Selvitysalueet eivät kuulu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin eikä niillä sijaitse muinaismuistoja.

Kuva 3 ja 4. Lehtoneidonvaippa ja valkolehdokki kasvavat lehtomaisissa metsissä ja ovat rauhoitettuja Suomessa.

3.4 Kestikievarinkuja

Kuva 18. Kestikievarinkujan selvitysalueen kuviot. Selvitysalue on rajattu punaisella.

Yleiskuvaus

Kestikievarinkuja sijaitsee Söderbyssä Puustellintien, Marjastajantien ja Österbyntien välisellä alueella. Paraisten asemakaavassa alueen metsä on merkitty osin puistoksi ja osin UL-alueeksi. Lisäksi alueelle on osoitettu kerrostalo-, omakotitalotontteja ja asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Vanhojen ilmakuvien mukaan metsäalue on ollut metsää jo ainakin 1940-luvulta saakka. Koko alueella näkyy selkeästi kulttuurivaikutteet mm. alueelle levinneet puutarhakarkulaiset, puutarhajätteet, laajentuneet piha-alueet sekä kulumisen jäljet.

Kuviot 1 ja 2 kalliometsät

Kalliometsät ovat pieniä kuvioita ja ne sijaitsevat selvitysalueen pohjoisosassa. Ne ovat vähäpuustoisia ja kallioilla kasvaa yksittäisiä mäntyjä ja katajia sekä lisäksi ravinteikkaimmissa painanteissa pihlajan alkuja. Maapohja on sammalpeitteistä kalliota ja kiviä. Valtalajisto: keltamaksaruoho, haisukurjenpolvi, kallioimarre, puolukka, ahomansikka, lillukka.

Arvoluokka 2

Kuvio 3 tontin reuna-alue

Alueella on viereisen omakotitalon kasvihuone ja jätettä. Rakennusten pohjoispuolelle on kasattu puutarhajätteitä ja alue on osin leikattua nurmikkoa. Rinteen yläosa on tuettu betonimuurilla, jonka päällä kasvihuone sijaitsee. Alueelle on levinnyt pihoista

puutarhakasveja, kuten villiviiniä. Nuorta saarnea kasvaa runsaana. Valtalajit: **saarni** (*Fraxinus excelsior*, NT) vaahtera, tuomi, köynnöskuusama, vuohenputki, kielo, ahomansikka.
Arvoluokka 3

Kuvio 4 lehtomainen kangas

Metsäalue on suurelta osin lehtomaista kangasta, jonka läpi kulkee luontopolku. Polku ja metsäalue on lähialueen asukkaiden aktiivisessa ulkoilukäytössä. Ylispuuna kasvaa iäkkäämpiä mäntyjä ja kuusia. Alla kasvaa lehtipuista koivua, pihlajaa, vaahteraa, suomenpihlajaa sekä tammen alkujä. Paikoittain vesakko on runsasta. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa ja kiiltotuhkapensasta sekä vieraslajeista isotuomipihlajaa. Alueen kerrostalon pihan puoleiseen reunaan on istutettu tai levinnyt pihloista puutarhakasveja mm. köynnöskuusamaa, orapihlajaa ja vieraslajeista punalehtiruusua. Alueella on joitakin avoimempia ruohovaltaisia laikkuja. Valtalajit: ahomansikka, kielo, valkovuokko, sudenmarja, mustikka, lillukka, jänönsalaatti, kyläkellukka, nuokkuhelmikkä. Muita mainittavia kasveja ovat kalliokieli, ahoheinä, kevätesikko, aitovirna, **soikkokaksikko** (*Neottia ovata*). Lisäksi kerrostalon pihan vieressä kasvaa **vuorijalava** (*Ulmus glabra*, VU), joka on todennäköisesti levinnyt istutetusta yksilöstä.
Arvoluokka 2

Kuvio 5 vanha piha-alue

Kestikievarinkujan päässä on puustoinen vanha piha-alue, jossa on sijainnut aikoinaan omakotitalo pihapiireineen ja alueelta löytyy vielä vanhaa kivijalkaa. Vanhasta pihatiestä on tehty hiekkapohjainen parkkialue. Kasvillisuus on pääsääntöisesti puutarhakasveja, kuten pihasyreeni, ruotsinpihlaja, punaherukka, kiiltotuhkapensas ja hopeahärkki. Lisäksi alueella kasvaa raitaa, vaahteraa, pajua, pihlajaa, **saarnia** (*Fraxinus excelsior*, NT), **vuorijalavaa** (*Ulmus glabra*, VU), haapaa sekä kuusamaa, paimenmataraa, pujoa, metsäapilaa, ahoheinä, ahomansikkaa. Alueelle on levinnyt vieraslajeista punalehtiruusu ja palsternakka.
Arvoluokka 3

Kuvio 6 vanha pelto

Kestikievarinkujan eteläosassa on niittymäinen vanha peltoalue, joka on ollut peltona isojakokartan mukaan 1700-luvulta lähtien ja ollut vielä 1950-luvulla viljelykäytössä. Alue on avointa, mutta lähellä kerrostaloja kasvaa joitakin puita, kuten koivuja, pihlajia ja muutama vanha omenapuu. Niityn halki kulkee kävelypolku, joka toimii asukkaiden oikopolkuna. Niityllä kasvaa tuoreen niityn kasvillisuutta: koiranputki, niittyleinikki, mesiangervo, nokkonen, nurmipuntarpää, rönksyleinikki, aitovirna, vadelma, ketohanhikki, puna-apila, paimenmatara, särmäkuisma. Lisäksi alueella kasvaa puutarhakarkulaisena raunioyrttiä ja vieraslajina palsternakkaa. Niityn koilliskulmassa on kosteampi painanne, jossa kasvaa mm. luhtasaraa ja järviruokoa.
Arvoluokka 3

Kuva 19. Vanhan pellon poikki kulkee kävelypolku.

5 Yhteenveto ja suositukset

Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisia luontotyyppejä

Metsälain kohteet

Metsälain 2 § mukaan metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita. Metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei selvitysalueelta löytynyt.

Vesilain kohteet

Selvitysalueella ei tavattu vesilain kohteita.

Muut arvokkaat luontokohteet

Uhanlaisia luontotyyppejä kohteella edustavat kalliokedot, kalliometsät, tuoreet ja lehtomaiset kankaat sekä lehdot. Kallioketoja oli useampia ja ne olivat hyvin pienialaisia, mutta edustavia erityisesti kasvillisuudeltaan. Kalliometsät ovat Etelä-Suomessa silmälläpidettäviä, sillä niitä uhkaa mm. hakkuut ja kallioiden räjäyttäminen. Tuoreet ja lehtomaiset kankaat sekä lehdot ovat vaarantuneita luontotyyppejä. Lehtiniemenrannan lehtolaikku oli hyvin edustava kallion rinteiden alla ja kasvillisuus monilajista. Lehtomaisessa kankaassa kasvoi rauhoitettua kasvilajeja, mutta siinä näkyi voimakkaasti kulttuurivaikutteisuus.

Uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat kasvilajit sekä huomiolajit

Huomionarvoisista kasvilajeista selvitysalueelta löytyi **soikkokaksikko** (*Neottia ovata*), **valkolehdokkia** (*Platanthera bifolia*) ja **lehtoneidonvaippaa** (*Epipactis helleborine*), jotka kuuluvat koko maassa rauhoitettuihin kasvilajeihin (LSA 2023/1066, liite 3). Soikkokaksikko ja lehtoneidonvaippa ovat kalkinsuosijalajeja. Soikkokaksikko kasvaa rehevillä ja kosteilla niityillä, letoilla, lehdoissa ja korpimetsissä. Se lisääntyy suikertavan juurakkonsa avulla kasvullisesti ja saattaa muodostaa laajoja, mattomaisia kasvustoja. Lehtoneidonvaipan kasvupaikkoina ovat valoisat lehdot, ravinteikkaat harju- ja kalliometsät, lettokorvet ja kalkkilouhokset. Valkolehdokki on myös rauhoitettu ja sen kasvupaikkoja ovat rehevähköt kangasmetsät, harjulehdot, lehtomaiset metsät ja lehdot, letto- ja lehtokorvet, niityt. Lehtiniemenrannassa valkolehdokki ja lehtoneidonvaippa olivat hyvin elinvoimaisia, ja niillä on hyvät edellytykset laajentaa populaatiotaan. Kun taas soikkokaksikko oli hyvin elinvoimainen Valoniementiellä.

Uhanalaisista lajeista **saarni** (*Fraxinus excelsior*, NT) ja **vuorijalava** (*Ulmus glabra*, VU) kasvoivat kulttuurivaikutteisilla paikoilla. Ne todennäköisesti olivat levinneet pihoihin istutetuista yksilöistä ja laajemmat leviämismahdollisuudet eivät ole hyvät. Molemmat ovat kalkinsuosijia.

Muu lajisto

Selvitysalueille ei ollut aikaisempia havaintoja uhanalaisista tai suojelluista lajeista, eikä niitä havaittu nytkään. Myöskään sopivia elinympäristöjä ei havaittu. Alueet olivat hyvin pirstaleisia ja ihmisen häiritsemiä.

Lähteet

Hyvärinen, Esko; Juslén, Aino; Kemppainen, Eija; Uddström, Annika; Liukko, Ulla-Maija (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki

Kontula, T. & Raunio, A. (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Helsinki.

Maanmittauslaitos. Paikkatietoikkuna. <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi>

Mossberg, B. Stenberg, L. 2005: Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 928 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. (2023). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2 korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

NatureGate Finland. LuontoPortti -tunnistuspalvelu. <https://luontoportti.com/>

Paraisten kaupunki. Kaavoitus- ja maankäyttö. <https://www.pargas.fi/fi/paraisten-kaavat>

Paraisten kaupunki. Paraisten keskustan yleiskaava. Tausta-aineisto maisemasta, ympäristöstä ja yhdyskuntarakenteesta. [c4da0d08-6cb4-1436-8789-f52f6459bd4c \(pargas.fi\)](https://c4da0d08-6cb4-1436-8789-f52f6459bd4c.pargas.fi)

Suomen lajitietokeskus. Lajihavainnot. <https://laji.fi>

Suomen ympäristökeskus. Vedenalaisen meriluonnon karttapalvelu. <https://velmu.syke.fi/>